

Dr. Jakab László¹

A ZMNE SZOLNOKI CAMPUSÁN 2005-2011 KÖZÖTT SZERVEZETT TŰZOLTÓ TANFOLYAMOK TAPASZTALATAI ÉS A TANFOLYAMOK JÖVŐJE²

A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem szolnoki campusán 2005 évben kezdődött meg a repülőtéren tűzoltó katonák szakmai felkészítése a NATO és ICAO előírásoknak megfelelően. Először a „Repülőtéren speciális (szerződéses) tűzoltó tanfolyam”, majd a „Repülőtéren szakasz (váltás) parancsnoki tanfolyam” – később a „Repülőtéren tűzoltó alaptanfolyam”, végül 2009-től „A PRT nem szervezetszerű tűzoltó tanfolyam” indult. E kurzusokat a Légierő Parancsnokság (később Összhaderőnemi Parancsnokság) követelményei alapján szerveztük meg és tartottunk 2011 év végéig folyamatosan.

EXPERIENCE AND FUTURE OF THE FIRE FIGHTING COURSES THAT WERE ORGANIZED IN SZOLNOK IN THE MIKLÓS ZRÍNYI NATIONAL DEFENCE UNIVERSITY DURING 2005-2011.

In 2005 a professional training began for airport's fire fighting soldiers in Szolnok at the campus of the Miklós Zrínyi National Defence University according to ICAO and NATO regulations. First the „Airport fire fighting specialist course” started, following the „Airport fire fighting basic course” and finally in 2009. the PRT fire-fighting course started. According to the requirements the course were organized by the Air Force Command (later Joint Forces Command). All the courses finished till the end of 2011.

A katonai–szakmai ismeret kiegészítő, szervezetszerű tűzoltó tanfolyamok 2005-ben kezdődtek Szolnokon. Ebbe tartoztak a „Repülőtéren tűzoltó alaptanfolyamok, a Repülőtéren szerződéses (speciális), és a repülőtéren szakasz (váltás) parancsnoki tűzoltó tanfolyamok”. Ide illeszkedett be 2009-ben az Összhaderőnemi Parancsnokság által megrendelt „PRT nem szervezetszerű tűzoltó tanfolyam” is (1. ábra).

A TANFOLYAMOK ELINDÍTÁSÁNAK SZÜKSÉGESSÉGE

A „Repülőtéren szerződéses (speciális) tűzoltó tanfolyamok” megtervezésére, megszervezésére és végrehajtására azért volt szükség, mert:

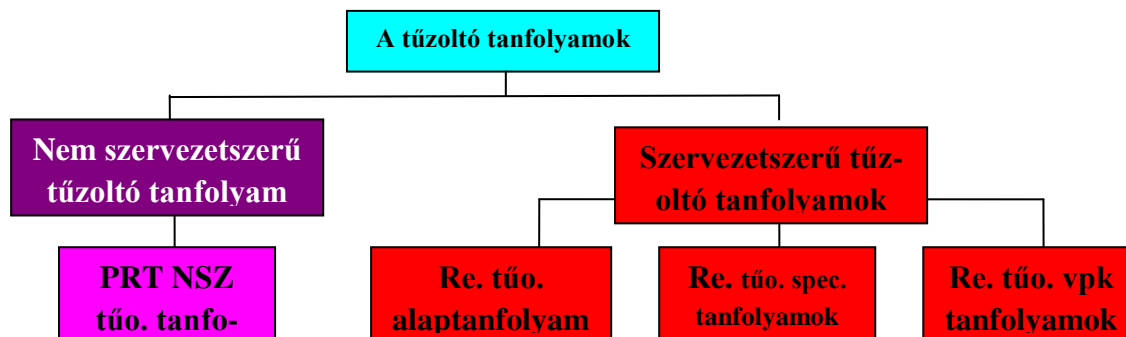
- egyrészt a tűzoltó beosztásban lévő állománynak vagy csak a Katasztrófavédelemlél szerzett, alapkü tűzoltó tanfolyamai voltak, vagy csak a honvédség saját kiképzésén vett részt, amely alapvetően az osztályos fokozat megszerzésére készített fel. Ezek tananyagai nem tartalmazták a katonai repülőeszközök általános és típus-specifikus oltási és a mentési eljárásait;
- másrészt a folyamatos „Haderőreform” következtében sok – azelőtt nem tűzoltó beosztásban lévő - személy került tűzoltó beosztásba és nem volt semmiféle szakirányú végzettsége.

A „Repülőtéren szakasz(váltás) parancsnoki tűzoltó tanfolyamok” megtervezésére és végrehajtására azért volt szükség, mert katonai légijárművek tüzeinek oltására (is) rendeltetett tűzoltó

¹ Phd. ny. alezredes

² Lektorálta: Lektorálta: Prof. Dr. Óvári Gyula, egyetemi tanár, Nemzeti Közszerületati Egyetem Katonai Repülő és Légvédelmi Tanszék, ovari.gyula@uni-nke.hu

szakaszok és a készenléti váltások vezetése speciális felkészítést igényel, Az ehhez szükséges speciális szakismeretek elsajátításának színhelyül célszerű a Magyar Honvédség repülőalakulatait választani, mivel csak itt biztosítottak az „oltás objektumai” a katonai repülőeszközök és a tűzoltó berendezések. Így ez, gyakorlatilag szakmai, parancsnoki tanfolyam.

1. ábra A tűzoltó tanfolyamok fajtái

A *Repülőtéri tűzoltó alaptanfolyam*”-ból csak 3 indult – azzal a hiánypótló céllal, hogy a semmilyen tűzoltó felkészítéssel nem rendelkezők, alapismereteket szerezzenek a későbbi, szerződéses tanfolyam elvégzéséhez.

A *„PRT nem szervezetszerű tűzoltó tanfolyamok”* megtervezésére, megszervezésére és végrehajtására azért volt szükség, mert a Magyar Honvédség Afganisztánban működő Tartományi Újjáépítő Csoportotja (PRT), független tűzoltó szervezettel nem rendelkezik, ezért a Magyar Honvédség Összhaderőnemi Parancsnoksága (MH ÖHP) nem szervezetszerű tűzoltó alegység működtetését rendelte el. Az ebben résztvevő katonák az eredeti missziós beosztásuk ellátása mellett riasztás esetén tűzoltó feladatokat is képesek ellátni. Az ő felkészítésüket szükséges végrehajtani évente kétszer, 20-20 fővel. [1]

A TANFOLYAMOK IGÉNYLÉSE, MEGTERVEZÉSE, MEGSZERVEZÉSE

A tanfolyamok megtervezése, megszervezése nagy körültekintést igényelt a megrendelő (Magyar Honvédség Légierő Parancsnokság /MH LP/, később Összhaderőnemi Parancsnokság /ÖHP/) és a végrehajtó (Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem /ZMNE/) részéről.

A TANFOLYAMOK HELYE, OKTATÁSI FELTÉTELEK

A tanfolyamok mind a ZMNE Bolyai János Katonai Műszaki (majd Hadmérnöki, 2011 ősztől Hadtudományi) Kar Repülő Műszaki (később Repülő -, és Légvédelmi, majd 2011 ősztől a Katonai Üzemeltető-, és Logisztikai) Intézetében (2011-től a Katonai Repülő-, és Légvédelmi Tanszéken) Szolnokon kerültek végrehajtásra.

A tanfolyamokat a megrendelő parancsnokságok (LP, ÖHP), a Honvédelmi Minisztériumon (HM) keresztül a ZMNE-től igényelték. Ezeket - előzetes konzultációk alapján - az egyetem szolnoki campusán tervezték végrehajtani, mivel ehhez itt voltak a legjobbak a tárgyi feltételek. Azaz helyben, – valamint Kecskeméten és Pápán ahova egy oktatási nap keretében min-

den tanfolyam ellátogatott – az összes repülő-, és tűzoltó-technikai eszköz rendelkezésre állt. Magasan képzett, gazdag szakmai tapasztalattal rendelkező oktatói gárda volt az egyetemen és a parancsnokságokon 2005-ig, utána következő években többen nyugállományba kerültek, de mint külső oktatók továbbra is aktívan részt vettek a tűzoltó állomány felkészítésében. A „Repülőtéri szerződéses (speciális) tűzoltó tanfolyamot” még a ZMNE BJKMK RMI Légiérő Művelettámogatási tanszéke tervezte meg, de a „Haderőreform” következtében már a maradó 1 fő oktató a Repülőgép Sárkány-Hajtómű Tanszéken folytatta a tanfolyam megszervezését a helyi repülő bázis, Repülőműszaki Oktatásbiztosító Központ oktatóinak, valamint külső oktatók bevonásával (2006-tól már nyugdíjasként).

A TANFOLYAMOK KÖVETELMÉNYEI

A tanfolyamok követelményeit a HM utasításai, a NATO szakirányú STANAG-jai, a NATO AFS előírásai, a tűzvédelmi törvény, a kormányrendeletek, a Magyar Katonai Szabványok, belügyminisztériumi rendeletek, a LP/ÖHP utasításai, H-70 és ZATU szakutasítások határozták meg a szakmai előjárókkal történt konzultációk figyelembe vételével. A tanfolyamok indításhoz és lebonyolításhoz szükséges okmányok, tantárgyprogramok az egyetem által előírt formában elkészültek. A „*Repülőtéri tűzoltó alaptanfolyam*” beiskolázási terve 10÷20 fővel és 44 óra képzési idővel számolt. A „*Repülőtéri speciális (szerződéses) tanfolyamokra*” 10÷15 főt kívántak beiskolázni, összesen 176 tanóra.

A „*Repülőtéri szakasz(váltás)parancsnoki tanfolyamokat*” 176 tanóra terveztek, alkalmanként 5÷10 fő részvételével. A gyakorlatban azonban a létszámhiányok és a készülségi szolgáltatások miatt e keretszámok folyamatosan változtak. Az egyes tanfolyamok követelményeit a megrendelők konkrétan meghatározták, ennek figyelembevételével alakítottuk ki a tantárgyprogramokat, illetve az elméleti szakmai és gyakorlati foglalkozások anyagait. A képzés és a szakkövetelmények elsajátítása eredményességének mérése záróvizsgákon történt, a megrendelő szakmai előjáró képviselőjének jelenlétében, illetve közreműködésével.

A tanfolyamok résztvevő tűzoltó állomány szakmai fejlődése a következő beiskolázási sorrendet feltételezte: „*Repülőtéri tűzoltó alaptanfolyam*”, „*Repülőtéri szerződéses (speciális) tűzoltó tanfolyam*”, „*Repülőtéri szakasz(váltás) parancsnoki tűzoltó tanfolyam*”. Nem szervezetszerű tűzoltó tanfolyamot csak a PRT állománya részére szerveztünk.

Az általános követelmények meghatározták azokat az általános – katonákra vonatkozó – előírásokat, amelyek biztosítják a katonai tűzoltóknak az alapvető feladataikhoz való képességek fejlesztését, illetve váratlan helyzetekben is lehetővé teszik a pozitív gondolkodást, megfelelő kreativitást, az elvárt jártasságot és nem utolsósorban a magas fokú végrehajtási képességeket. A *szakmai követelmények*, a magas szinten elsajátított elméleti ismeretek alapján biztosítják a katonai tűzoltók szakfeladatainak - minden időben, váratlan körülmények között – maximális biztonsággal történő végrehajtását.

A KÉPESÍTÉS ÉS KÖVETELMÉNYEI

A „Repülőtéri szerződéses (speciális) tűzoltó tanfolyam”, a középfokú képesítést igénylő foglalkozások körében készít fel és a vele betölthető katonai beosztás a tűzoltó (gépkocsivezető). Ismernie kell a beosztásához kapcsolódó tűzoltási műveletek végrehajtását, az egyéni felkészítés megszervezését és végrehajtását. Képesnek kell lennie a tűzoltó készenléti szolgálat ellátására, a rendszeresített szaktechnikai eszközök alkalmazására különböző körülmények között és együttműködni a FORCE PROTECTION feladatokat végrehajtó más alegységek szakembereivel.

A „Repülőtéri szakasz (váltás) parancsnoki tűzoltó tanfolyam” a középfokú és a felsőfokú képesítést igénylő foglalkozások körébe tartozik, a vele betölthető katonai beosztás a tűzoltó szakasz(váltás) parancsnok. Ismernie kell a beosztásához kapcsolódó tűzoltási műveletek végrehajtását, a műveletek megtervezését, megszervezését és irányítását. Képesnek kell lennie a tűzoltó készenléti szolgálat ellátására, a rendszeresített szaktechnikai eszközökkel a tűzoltási-, életmentési feladatok vezetésére különböző körülmények között, és együttműködni a FORCE PROTECTION feladatokat végrehajtó más alegységek szakembereivel. A másik két - a kezdő, illetve nem szervezetszerű tűzoltók részére tartott – tanfolyam, a képzési idő rövidege miatt csak adott feladat ellátására készít fel. Ezek „gyorstanfolyami” jelleggel bírtak, kiegészítő képzést adtak, képesítési követelmények nem társultak hozzájuk.

BEISKOLÁZÁS A TANFOLYAMOKRA

A 2005-2006-os tanévben, az 5 db „Repülőtéri szerződéses (speciális) tűzoltó tanfolyamot” 50 fővel és 4 db „Repülőtéri szakasz (váltás) parancsnoki tűzoltó tanfolyamot” 40 fővel terveztünk.

2007-ben a csapatok szervezési időszaka miatt nem rendeltek tanfolyamot a ZMNE-től.

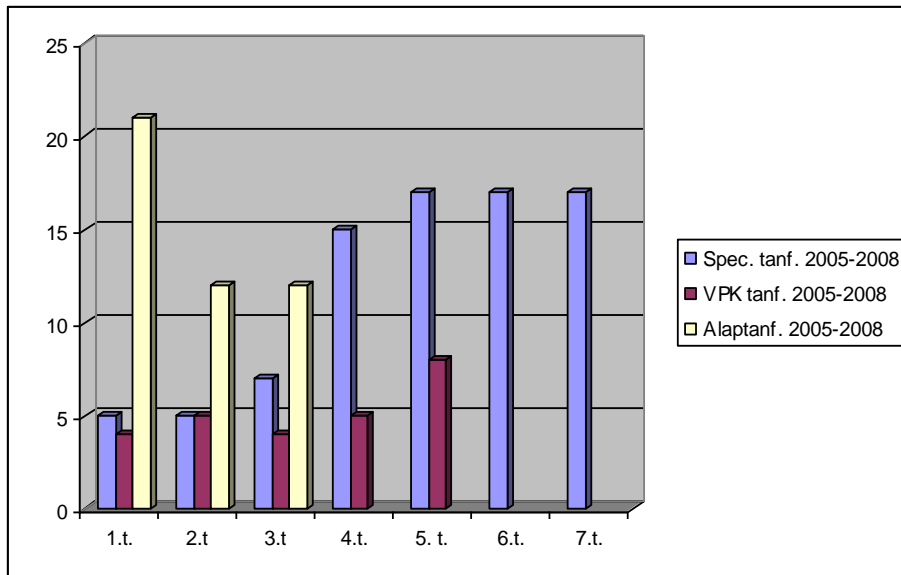
2008-ban 3 db „Repülőtéri tűzoltó alaptanfolyamra” 61 fő, 2 db „Repülőtéri szerződéses (speciális) tűzoltó tanfolyamra” 14 fő és 1 db „Repülőtéri szakasz (váltás) parancsnoki tanfolyamra” 7 fő beiskolázását terveztük.

Ebben az időszakban, a tervek megvalósulása, a 2. számú ábrán láthatóknak megfelelően: a „Repülőtéri tűzoltó alaptanfolyam” létszáma az előzetesen tervezett kereteken belül volt, a „Repülőtéri speciális (szerződéses) tűzoltó tanfolyamból” az első három tanfolyam létszáma a tervezett alatt volt, a „Repülőtéri szakasz(váltás)parancsnoki tűzoltó tanfolyam”-ból is három tanfolyam a tervezett alatt volt. Ennek oka a szolgálati leterheltség és a létszámhiány volt.

A továbbiakban,

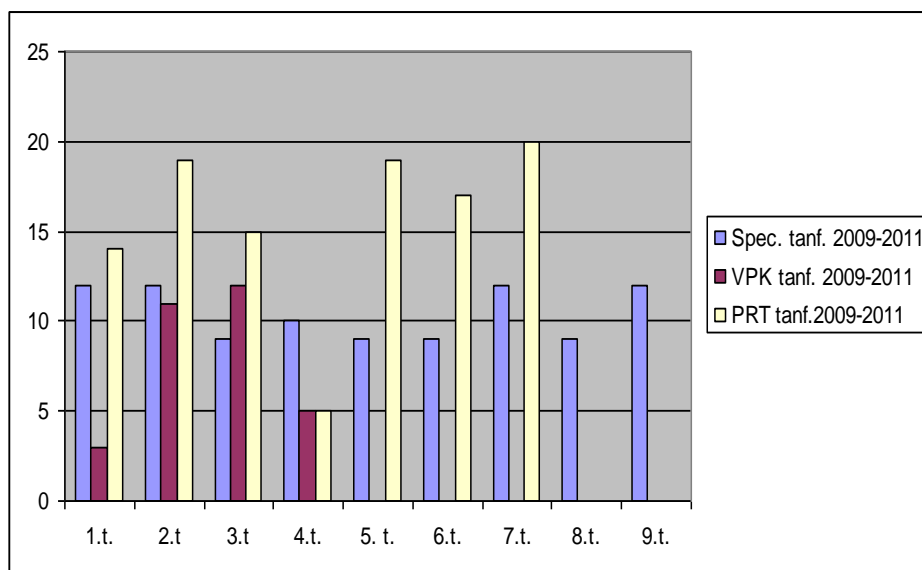
2009-ben 2 db „Repülőtéri szerződéses (speciális) tűzoltó tanfolyam” 14 fővel, 1 db „Repülőtéri szakasz (váltás) parancsnoki tűzoltó tanfolyam” 4 fővel és 1 db „PRT nem szervezetszerű tűzoltó tanfolyam” 20 fővel történő megtartására kaptunk megbízást.

2010-ben 4 db „Repülőtéri szerződéses (speciális) tűzoltó tanfolyam” 28 fővel, 1 db „Repülőtéri szakasz (váltás) parancsnoki tűzoltó tanfolyam” 14 fővel és 4 db „PRT nem szervezetszerű tűzoltó tanfolyam” 80 fővel történő lebonyolítását terveztük.

2. ábra A tűzoltó tanfolyamok létszámai 2005-2008

2011-ben 3 db „Repülőtéri szerződéses (speciális) tűzoltó tanfolyam” 20 fővel, 1 db „Repülőtéri szakasz (váltás) parancsnoki tűzoltó tanfolyam” 8 fővel és 2 db „PRT nem szervezetszerű tűzoltó tanfolyam” került tervezésre 60 fővel.

3. ábra A tűzoltó tanfolyamok létszámai 2009-2011

A tervek megvalósulása a 3. ábrán látható: a 9. tanfolyamon a „Repülőtéri szerződéses (speciális) tűzoltó tanfolyam” esetében, a résztvevők létszáma még mindig 44%-kal a tervezett keret alatt volt, a „Repülőtéri szakasz(váltás) parancsnoki tűzoltó tanfolyamnál” 25%-kal kevesebben vettek részt, szolgálati leterheltség miatt. A „PRT nem szervezetszerű tűzoltó tanfolyamból” egy tanfolyam volt a tervezett létszám alatt, hiányos vezénylés miatt.

A KÉPZÉSEK TAPASZTALATAI

A képzés tapasztalatait célszerű két nagy területen vizsgálni: a felkészítés és a vizsga. A felkészítésen közös munka folyik az oktató irányításával, hatékonysága a közös munka eredményét tükrözi. A vizsga a hallgatók elméleti és gyakorlati tudásszintjének felmérése, eredményessége a felkészítés hatékonyságára utal.

A felkészítések tapasztalatai

A „Repülőtéri tűzoltó alaptanfolyamok” 44 tanórája azt a minimális célt tűzte a hallgatók elé, hogy ismerjék meg az alapvető megelőző tűzvédelmi előírásokat, a tűzoltási és mentési taktikákat, a repülőtereken rendszeresített tűzoltó gépjárműveket, eszközöket és felszereléseket, valamint gyakorolják be az alapvető szereléseket.

4. ábra: Szerelési gyakorlat (Forrás: Baksi örgy)

A „Repülőtéri szerződéses (speciális) tűzoltó tanfolyamoknál” az általános követelmények ismertetése során kiderült, hogy közülük valamennyit el kell magyarázni, mert nem egyértelműen értelmezik azokat. Főleg azt kellett tisztázni, hogy nem hősökre van szükség. Az előadások során kiderült, hogy a megszerzett ismeretek is eléggé hiányosak, főleg a tűzoltó szak kifejezések terén. A hallgatói állomány egy kis része nehezen értette meg, hogy egyes helyzetekben nem a személyek mentése az első (lásd: csapatzászló). Az elmélet foglalkozások jól alapozták meg a gyakorlatiakat. Az ellenőrző foglalkozásokon – mely alapvetően az elméleti ismeretek anyagát ölelte fel - 3,52-es átlag eredmény született. [2]

A gyakorlati foglalkozásokon a hallgatók nagy aktivitással, de sok hibával dolgoztak, amit a foglalkozás vezetők azonnal javítottak. Kiderült, hogy a „nagy mellény” mellett kevés volt a szakszerű gyakorlás a csapatoknál eltöltött idő alatt. Sajnos „Éles tűzoltási gyakorlat” csak a tanfolyamok 75%-ánál volt, mert a plusz oltóanyag nem érkezett meg a repülőbázishoz időben. A hallgatók Kecskemétre is átmentek, mert vadászrepülőgépek csak ott találhatóak, a gyakorlati foglalkozást ott hajtották végre.

5. ábra A kecskeméti repülőbázison (Forrás: Baksi örgy)

A legmodernebb tűzoltó technikát viszont Pápán ismerték meg (Panther) a hallgatók. Elsajátították az elméleti alapokat és részt vettek a legújabb tűzoltó gépjármű működtetésében.

6. ábra A Panther működés közben Pápán (Forrás: Baksi örgy)

A „Repülőtéri szakasz (váltás) parancsnoki tűzoltó tanfolyamoknál” a hallgatók jó elméleti alappal rendelkeztek, kiválóan ismerték a szakkifejezéseket, a tűzoltó technikai eszközöket és felszereléseket. A gyakorlati foglalkozásokon nagy aktivitással vettek részt. A tűzoltó raj (szakasz, váltás) irányítási feladatait, parancsnoki feladatokat kellett elsajátítaniuk. Az „éles tűzoltási gyakorlaton” is határozottan, céltudatosan tevékenykedtek, a foglalkozás-vezetők irányításával. Kiemelt figyelmet fordítottak az életmentési feladatok szakszerű végrehajtására.

7. ábra Életmentés (Forrás: Baksi örgy.)

A „PRT nem szervezetszerű tűzoltó tanfolyamoknál” Az általános követelmények ismertetése során kiderült, hogy minden egyes követelményt külön el kell magyarázni, mert újdonság volt a számukra - főleg azt kellett tisztázni, hogy hősökre nincs szükség tűzoltási feladatok végrehajtása során, csak élő katonákra. Az előadások során a hallgatók nagy odafigyeléssel próbálták megérteni a számukra idegen szakkifejezéseket, fogalmakat. Felismerték az előadásokon, hogy rájuk az esetlegesen végrehajtásra kerülő tűzoltási-, mentési feladatok során milyen nagy felelősség hárul, melyet csak egymást segítve tudnak hatékonyan végrehajtani. Az elméleti foglalkozások jól alapozták meg a gyakorlatiakat. Ezeken a hallgatók nagy aktivitással dolgoztak és először sok hibával, amit a foglalkozás vezetők azonnal javítottak. A többszöri gyakorlás során már kevesebb hibát vétettek. A gyakorlati foglalkozások kiemelt részét képezték a tömlőszerelési és a ZATU foglalkozások. Mivel az afganisztáni táborban a ZATU a fő tűzoltó eszköz, ezért ennek a tűzoltó utánfutónak a használatát jól be kellett gyakorolni, hogy majd kint a táborban – ha szükség lenne rá – hatékonyan tudják alkalmazni. A gyakorlati foglalkozásra a koronát az éles tűzoltási gyakorlat tette fel, ahol már elég „meleg” helyzetekben kellett a feladatokat végrehajtani. [1]

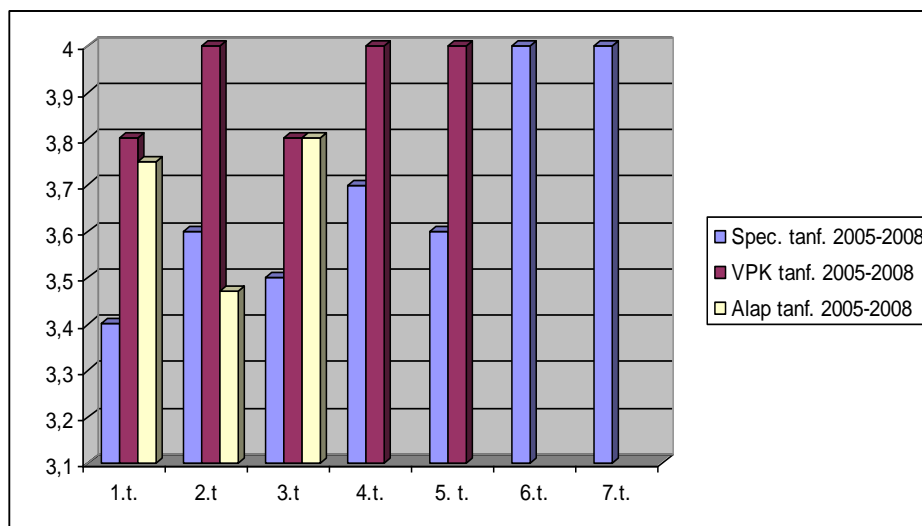

8. ábra ZATU felkészítés (Forrás: Baksi őrgy.)

A vizsgák tapasztalatai

A 2005-2008 közötti időszakban az első 15 tanfolyam került vizsgáztatásra. A „Repülőtéri tűzoltó alaptanfolyamok” vizsgaeredménye 3,4 és 3,8 között volt. Ez, ahhoz képest, hogy kezdők vettek részt a foglalkozásokon, gyakorlatilag 0 szakmai tudással kezdve – a vizsgaeredményeket nézve jó alapot adott a későbbi szaktanfolyamokra.

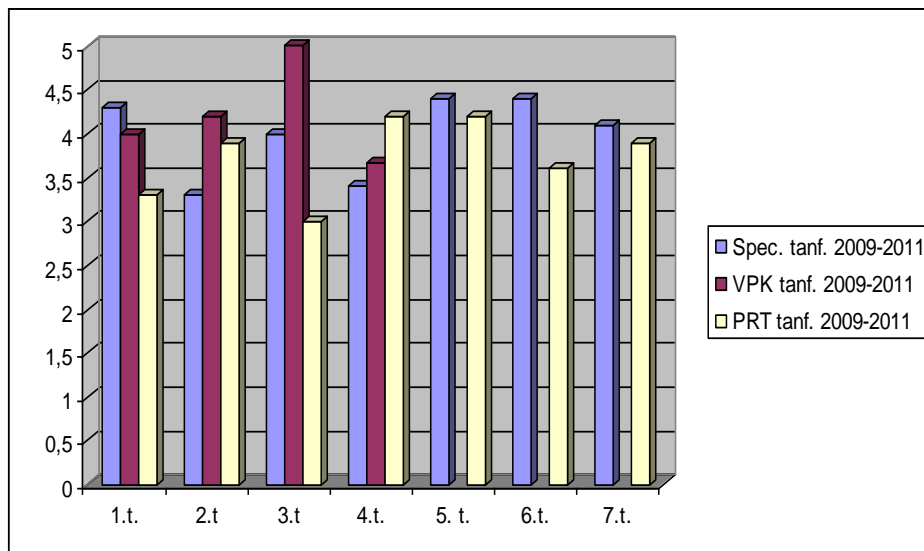

9. ábra Vizsgaeredmények 2005-2008 közötti tanfolyamokon.

A „Repülőtéri szerződéses (speciális) tűzoltó tanfolyamoknál” az első 5 tanfolyamnál 3,5 -3,7 közötti eredmények születtek, melyet az utolsó 2 tanfolyam 4,0-s eredménye a tanfolyamok vizsgaátlagát 3,6-ra tornáztta fel, ami jó szintű. Érdeklőség, hogy a 7. tanfolyamnál nem volt elégséges vizsgaeredmény.

A „Repülőtéri szakasz (váltás) parancsnoki tűzoltó tanfolyamoknál” minden tanfolyam vizsgaeredménye 3,5 felett volt, a tanfolyamok vizsgaátlagja pedig 3,9. Ez az eredmény elvárható volt a parancsnoki állománytól.

A 2009-2011 közötti tanfolyamoknál kiestek az alaptanfolyamok és helyükre a PRT tanfolyamok kerültek. A „Repülőtéri szerződéses (speciális) tűzoltó tanfolyamoknál” a vizsgaeredmények 3,3-4,4 közé estek. A 3. tanfolyamon volt egy elégtelen osztályzat is. A 5. és 6. tanfolyamon nem volt elégséges és közepes osztályzat sem.

10. ábra Vizsgaeredmények 2009-2011 között

A „Repülőtéri szakasz (váltás) parancsnoki tűzoltó tanfolyamoknál” 3,66-5,0 közötti vizsgaeredmények születtek. 1. és 2. tanfolyamokon nem volt elégséges és közepes vizsgajegy. A 3. tanfolyamon csak jelesre vizsgáztak hallgatók. A tanfolyamok vizsgaátlagja: 4,21 volt.

A „PRT nem szervezetszerű tűzoltó tanfolyamoknál” 3,0-4,2 közötti vizsgaeredmények születtek. Az 1. tanfolyamon nem volt jeles osztályzat. A 4. és 5. tanfolyamon nem volt elégséges és közepes osztályzat. A tanfolyamok vizsgaátlagja: 3,71 volt.

A TANFOLYAMOK JÖVŐJE

A „PRT nem szervezetszerű tűzoltó tanfolyamoknál” évente 2 tanfolyamot maximum 20-25 fővel szükséges kiképezni amíg a Magyar Honvédség ilyen missziót működtet Afganisztánban. A „Repülőtéri szakasz (váltás) parancsnoki tűzoltó tanfolyamoknál” 2012-ben 6 fő kiképzetlen van – ez a megoszlást tekintve 2 tanfolyam lenne. A „Repülőtéri szerződéses (speciális) tűzoltó tanfolyamoknál” 2012-ben 19 fő kiképzetlen van (ebből 16 fő Pápáról!) – ez a megoszlást tekintve 4 tanfolyam lenne. Várható, hogy a kecskeméti Mercedes üzem beindulásakor a helyi repülőbázis tűzoltói állományából többen – a magasabb fizetések miatt – átmennek, itt újabb üres helyek, illetve a betöltésük esetén kiképzetlen tűzoltói állomány jelenik meg, melyek újabb tanfolyamok indítását indokolják. Várhatóan a jövőben is évi 2-3db „Repülőtéri szerződéses (speciális) tűzoltó tanfolyamok”-ra és 1-2db „Repülőtéri szakasz (váltás) parancsnoki tűzoltó tanfolyamokra” lenne szükség. Az elmúlt években több cikk is foglalkozott a katonai repülőtéri tűzoltó képzés helyzetével és javaslatokkal, eredménytelenül. [3][4]

2012-ben még nem lehetett a HM beiskolázási tervében szereplő tanfolyamokat tervezni, mert az előző évekkel ellentétben a Nemzeti Közszolgálati Egyetem nem tudta biztosítani 2 fő külső oktatónak az óradíj kifizetését. Belső oktatókkal nem lehet minden területei szakmai felkészítést megoldani, mert a Hadtudományi és Honvédtisztviselők Karonak nincs egyetlen olyan oktatója sem (szervezve), aki a katonai repülőtéri tűzoltó állomány szakmai felkészítését végezné (a ZMNE-nek sem volt 2005 óta azt nyugállományú szakemberek végezték). Van két rossz megoldás:

- *egyik*, hogy csapatszinten megoldják a felkészítést oktatási tapasztalattal nem rendelkező szakemberekkel – viszont a repülőeszközökkel és a ZATU-val való gyakorlást csak Szolnokon lehet végrehajtani -, mert itt vannak eszközök;
- *másik*, hogy a Katasztrófavédelemmel oldatják meg, de azok nem ismerik a katonai repülőeszközöket, fegyver berendezéseket és a zászlóalj autonóm tűzoltó utánfutót, mert a tűzoltóságoknál ilyen eszközök nincsenek.

Ezek hatékonyságát nem kell ecsetelni. Van két jó megoldás is:

- *egyik*, hogy nem kell a tanfolyamokat a HM éves tervébe betenni, hanem szerződéskötéssel az egyetemmel (lásd 2010 PRT tanfolyam!) tanfolyamokra konkrét összegekkel és a külső oktatók most is bevonhatók az eredményes felkészítésbe;
- *másik*, katonai tűzoltó szakcsoport létrehozása 3 fővel az egyetemen a Hadtudományi-, és Honvédtisztviselők Karon (ebből HM szinten csak 2 oktatói helyet kellene létrehozni és egy helyet az MH-tól emberrel együtt át lehetne kérni). Ez azért lenne lényeges, mert az egyetemen a Katasztrófavédelmi Intézetnél csak civil tűzoltó tanszéket szerveztek – az ottani oktatók nem ismerik a katonai tűzoltó eszközöket, valamint a repülőeszközöket és fegyverrendszereit sem – a szakcsoporti javaslat alapján megoldható lenne hosszabb távon is a tanfolyami oktatás és nem kellene külső oktatóknak óradíjat fizetni.

Amennyiben viszont sokba kerül a 3 fő bére, akkor csak a külső oktatók maradnak óradíjért, vagy meg kell szüntetni ezeket a tanfolyamokat, mert ezekben valóban nem felsőoktatás folyik, hanem NATO, ICAO követelményekre történő katonai felkészítés. Lényeges, hogy a katonai tűzoltó képes legyen az összetett körülmények között is a bajbajutott hajózó állomány és a helikoptereken szállított katona állomány kimentésére tűz-, és robbanás veszély esetén – ehhez viszont magas szintű és hatékony felkészítésre van szükség. Érdemes-e ezt beáldozni?

FELHASZNÁLT IRODALOM

- [1] DR. JAKAB LÁSZLÓ: A PRT nem szervezetszerű tűzoltó tanfolyamok tapasztalatai – Repüléstudományi konferencia 2012.
- [2] DR. JAKAB LÁSZLÓ: Repülőtéri speciális (szerződéses) tűzoltó tanfolyam tapasztalatai – Repüléstudományi Közlemények -2008
- [3] DR. CSUTORÁS GÁBOR: A katonai tűzoltó koncepció – Sereg Szemle – 2010. 2. szám
- [4] DR. JAKAB LÁSZLÓ: A katonai tűzoltó képzés megvalósításának lehetőségei a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Repülő- és Légvédelmi Intézetében – Repüléstudományi Közlemények – 2010. 3. szám.